

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogu Sklepa Sveta o sklenitvi sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in prenosu podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski in mejni službi

(2011/C 322/01)

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV JE –

in prenosu podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski in mejni službi⁽³⁾. Predlog je bil posredovan ENVP 23. maja.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 16 Pogodbe,

2. Neuradna posvetovanja z ENVP v zvezi s predlogom sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in prenosu podatkov PNR so po skrajšanem postopku potekala maja 2011.

ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter zlasti členov 7 in 8 Listine,

3. Komisija je predlog sprejela ter ga predložila Svetu in Parlamentu, ENVP pa meni, da so njegove pripombe na vsebino še vedno upravičene, zato se je odločil objaviti mnenje, da se bodo s pripombami lahko seznanili še drugi in jih bo mogoče upoštevati v nadaljnjih razpravah o predlogu.

ob upoštevanju Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov⁽¹⁾,

4. ENVP želi ob tej priložnosti opozoriti na še nekaj vprašanj ter poziva Svet in Parlament, naj njegova stališča upoštevata pri odločanju o predlogu v skladu s členom 218 PDEU.

ob upoštevanju člena 41 Uredbe (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov ter zlasti člena 2000 Uredbe⁽²⁾ –

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

1.2 Ozadje predloga

1. UVOD

1.1 Posvetovanje z ENVP

1. Komisija je 19. maja 2011 sprejela predlog o sklenitvi sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi

5. Sporazum med EU in Avstralijo o podatkih PNR je še en korak v programu EU, ki vključuje svetovne smernice v zvezi z evidencami podatkov o potnikih, vzpostavitev programa za evidenco podatkov o potnikih EU in sklepanje sporazumov s tretjimi državami⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

⁽²⁾ UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

⁽³⁾ COM(2011) 281 konč.

⁽⁴⁾ Glej zlasti Sporočilo Komisije z dne 21. septembra 2010 o globalnem pristopu k prenosu podatkov iz evidence imen letalskih potnikov (PNR) tretjim državam, COM(2010) 492 konč.

6. ENVP je pozorno spremljal dogajanje v zvezi s podatki PNR in je v zadnjem času sprejel mnenji o „svežnju PNR“ Komisije ter predlogu direktive o evidenci podatkov o potnikih EU ⁽¹⁾. Stališča ENVP glede sistemov PNR dopolnjujejo mnenja Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 ⁽²⁾ in so jim v marsičem enaka, kar velja tudi za druge pred kratkim sprejete dokumente, vključno z mnenjem Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾ in mnenjem Agencije za temeljne pravice ⁽⁴⁾.

7. Kot je razloženo v nadaljevanju, se ENVP že stalno zavzema, da je treba sisteme PNR preveriti na podlagi osnovnih zahtev nujnosti in sorazmernosti ter na drugi stopnji podrobno analizirati določbe, da bi lahko po potrebi predlagali izboljšave.

1.3 Predhodna pripomba

8. ENVP pozdravlja splošen pristop, usmerjen k poenotenju zaščitnih ukrepov na področju varnosti podatkov v različnih sporazumih o podatkih PNR s tretjimi državami. Kljub temu pa je še vedno treba opozoriti na nekaj vprašanj.

9. Pripomba, ki jo vsebujejo vsa mnenja ENVP in mnenja Delovne skupine iz člena 29, velja tudi za sporazum o podatkih PNR z Avstralijo: treba je dokazati nujnost in sorazmernost sistemov zbiranja podatkov PNR.

10. Ti osnovni zahtevi sta bistveni vidik zakonodaje o varstvu podatkov v skladu s členoma 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah in členom 16 PDEU. EU mora zagotoviti, da so

⁽¹⁾ — Mnenje ENVP z dne 25. marca 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj;
— Mnenje ENVP z dne 19. oktobra 2010 o globalnem pristopu k prenosu podatkov iz evidence imen letalskih potnikov (PNR) tretjim državam.

Obe mnenji sta na voljo na naslovu <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/off/Consultation>

⁽²⁾ Mnenje Delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 10/2011 z dne 5. aprila 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj:
http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2011_en.htm

⁽³⁾ Mnenje Evropskega Ekonomsko-socialnega odbora z dne 5. maja 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, COM(2011) 32 konč.

⁽⁴⁾ Mnenje Agencije Evropske unije za temeljne pravice z dne 14. junija 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (COM(2011) 32 konč.).

izpolnjene zahteve zakonodaje EU o varstvu podatkov, tudi kadar se podatki o evropskih državljanih obdelujejo in prenašajo z ozemlja EU v tretjo državo. V takšnih primerih je pred podpisom kakršnega koli sporazuma treba najprej ugotoviti nujnost in sorazmernost. Poleg dejavnikov, ki podpirajo nujnost sistema zbiranja podatkov PNR, sorazmernost zahteva ustrezno ravnotežje med izraženim namenom in obdelavo velikih količin podatkov, ki pomenijo resno poseganje v zasebno življenje posameznikov.

11. Namen sistemov PNR je boj proti terorizmu in resnemu (mednarodnemu) kriminalu z zbiranjem ogromnih količin podatkov o vseh potnikih za izvajanje ocene tveganja glede teh potnikov. ENVP v predloženih obrazložitvah sistemov PNR, ki se že uporabljajo ali šele načrtujejo, na primer za evidenco podatkov o potnikih EU, ki je bila podrobno obravnavana v njegovem mnenju iz marca 2011 ⁽⁵⁾, še ni naletel na veliko prepričljivih argumentov.

12. ENVP še poudarja, da je treba tudi v primerih, ko je izkazana nujnost, opraviti še preskus sorazmernosti. Sprašuje se o ravnovesju med obdelavo množice osebnih podatkov in namenom te obdelave, zlasti ob upoštevanju najrazličnejših kaznivih dejanj, ki so vključena na področje uporabe osnutka sporazuma. Pri tem upošteva, da so za boj proti terorizmu in resnim oblikam kriminala na voljo drugi učinkoviti instrumenti.

13. Podrobnejši komentarji v nadaljevanju ne vplivajo na to predhodno in osnovno pripombo. ENVP pozdravlja določbe, ki predvidevajo posebna jamstva, kot je varnost podatkov, izvrševanje sankcij in nadzor, ter določbe, ki se nanašajo na nadaljnje prenose. Obenem pa, poleg nujnosti in sorazmernosti sistema, izraža pomisleke glede področja uporabe opredelitev in pogojev za hrambo podatkov.

2. ANALIZA PREDLOGA

2.1 Pravna podlaga

14. ENVP navaja, da sporazum temelji na členu 82(1)(d), členu 87(2)(a) in členu 218(6)(a) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Opozarja, da objektivni dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri izbiri pravne podlage, vključujejo zlasti cilj

⁽⁵⁾ Mnenje ENVP z dne 25. marca 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj; glej tudi zgoraj navedeno mnenje Delovne skupine iz člena 29.

- in vsebino ukrepa ⁽¹⁾. Če se pri pregledu ukrepa EU izkaže, da ima dvojni cilj, ali če ima dve sestavini, pri čemer je ena glavna ali prevladujoča, druga pa zgolj stranska, mora akt temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj oziroma sestavino ⁽²⁾. Če se izjemoma ugotovi, da ima ukrep več ciljev, ki so neločljivo povezani med seboj, ne da bi bil kateri stranski ali posredno povezan z drugim, je mogoče ukrep utemeljiti na ustreznih pravnih podlagah ⁽³⁾.
15. ENVP na podlagi te na kratko predstavljene sodne prakse in brez upoštevanja člena 218(6)(a) trdi, da sporazum ne sme temeljiti na členu 82(1)(d) in členu 87(2)(a), temveč na členu 16 PDEU.
16. V zvezi z namenom je treba opozoriti, da je vzrok za vse sporazume PNR, za katere se dogovarja EU, obveznost letalskih prevoznikov, da zagotavljajo podatke PNR organom tretjih držav s temeljno pravico do varstva podatkov ⁽⁴⁾. Poleg tega se besedilo predloga na več mestih sklicuje na namen varstva osebnih podatkov ⁽⁵⁾.
17. Kar zadeva vsebino, je samoumevno, da v sporazumu prevladujejo določbe o varstvu podatkov. Z izjemo členov 3, 4 in 6 se zdi, da varstvo podatkov prevladuje v skoraj vseh določbah sporazuma. To je očitno v členu 1 (namen), členu 2 (opredelitev pojmov), členu 5 (ustreznost), členih od 7 do 19 (zaščitni ukrepi v zvezi z obdelavo podatkov PNR).
18. V zvezi z določbami o zaščitnih ukrepih (členi od 7 do 19) je treba poudariti, da vsebujejo določbe, značilne za zakonodajo o varstvu podatkov ⁽⁶⁾. Dejstvo, da akt vsebuje določbe, ki navadno spadajo na posebno področje zakonodaje, je Sodišče štelo za element, ki upravičuje posebno pravno podlago ⁽⁷⁾.
19. Skratka, ENVP meni, da je namen sporazuma bolj kot izboljšanje policijskega sodelovanja pooblastilo in dovoljenje za prenos osebnih podatkov s strani zasebnih prevoznikov zaradi zahteve tretje države. Ker v skladu s pravili EU tak prenos v tretjo državo načeloma ne bi bil mogoč, je namen sporazuma o podatkih PNR omogočiti prenos osebnih podatkov v skladu z določbami EU o varstvu podatkov, tako da se sprejmejo posebni zaščitni ukrepi.
20. ENVP zaradi navedenega meni, da mora sporazum temeljiti – vsaj predvsem – na členu 16 PDEU ⁽⁸⁾.

2.2 Namen in opredelitev pojmov

21. ENVP opozarja, da so nameni, za katere se lahko obdelujejo podatki PNR, natančno opredeljeni v členu 3 predloga. Vseeno pa obžaluje, da so sedanje opredelitve širše od opredelitev v predlogu direktive o evidenci podatkov o potnikih EU, čeprav bi bilo treba zožiti tudi njeno področje uporabe, zlasti v zvezi s prekrški.
22. Medtem ko se pri opredelitvah v predlogu evidence podatkov o potnikih EU upoštevajo posledice dejavnosti, ki so opredeljene kot „teroristične“, na primer konkretna škoda, ki jo utrpijo osebe ali vlade (smrt, napadi na fizično integriteto, uničenje na sistemu prevoza, infrastrukturni zmogljivosti itd.), je sedanji predlog manj natančen in usmerjen bolj na namen, ko govori o zastraševanju oseb, vlad ali resnem destabiliziranju temeljnih političnih ali gospodarskih struktur.

⁽¹⁾ Zadeva C-491/01, British American Tobacco, zlasti odstavka 92–93.

⁽²⁾ Zadeva C-42/97 Parlament proti Svetu, odstavka 39 in 40.

⁽³⁾ V tem smislu glej zadevo C-491/01, British American tobacco, odstavka 92–93, zadevo C-42/97 Parlament proti Svetu, odstavek 38.

⁽⁴⁾ Sodišče to priznava v dejstvenem delu sodb o podatkih PNR, združeni zadevi C-317/04 in C-318/04, odstavek 33.

⁽⁵⁾ — Obrazložiteni memorandum vključuje priznanje, da predpisi EU o varstvu podatkov prevoznikom ne dovoljujejo prenosa podatkov svojih potnikov iz PNR državam, ki ne zagotavljajo primerne ravni varstva. Zaradi tega je „potrebna rešitev, ki bo zagotovila pravno podlago za prenos [...], da se zagotovita [...] spoštovanje posameznikovih pravic na področju varstva njegovih osebnih podatkov.“

— Cilj zagotovitve spoštovanja pravice do varstva osebnih podatkov je tudi dobro razviden iz preambule, in sicer iz uvodne izjave, v kateri so navedeni člen 6 PEU, člen 16 PDEU, člen 8 EKČP, Konvencija št. 108 itn.

— V preambuli so tudi navedene ustrezne določbe avstralske zakonodaje o varstvu podatkov, z navedbo, da vsebujejo določbe o varstvu podatkov, pravicah do dostopa in odškodnine, popravka in komentarja, ter določbe o pravnih sredstvih in sankcijah v primeru zlorabe osebnih podatkov.

— V členu 1 sporazuma – z naslovom „namen sporazuma“ – je navedeno, da sporazum omogoča prenos podatkov PNR. Dodano je še, da so v sporazumu „določeni pogoji za prenos in uporabo navedenih podatkov ter način njihovega varstva“ (poudarek dodan).

⁽⁶⁾ Na primer določbe o občutljivih podatkih, varnosti podatkov, odgovornosti, preglednosti, pravici do dostopa, popravka in izbrisa, pravici do odškodnine, avtomatizirani obdelavi itn.

⁽⁷⁾ Mnenje 2/2000, Kartagenski protokol, odstavek 33.

⁽⁸⁾ Tu je treba navesti tudi izjavo št. 21 „o varstvu osebnih podatkov na področjih pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah in policijskega sodelovanja“, priloženo k Lizbonski pogodbi. Jasna formulacija v izjavi št. 21 potrjuje, da tudi v primerih, ki vsebujejo elemente policijskega sodelovanja, instrument varstva podatkov na tem področju še vedno temelji na členu 16 PDEU (po potrebi z drugimi določbami). Ta analiza ne bi v ničemer vplivala na razdelitev nalog v Evropski komisiji.

23. ENVP meni, da morajo biti pojmi „zastraševanje, prisila ali pritisk“ ter „temeljnih političnih, ustavnih, gospodarskih ali (zlasti) družbenih struktur države ali mednarodne organizacije“ natančneje opredeljeni. Tako bi se izognili uporabi sistema PNR v primerih, ko se tako ali tako ne bi smel uporabljati, na primer pri legitimnih dejavnostih (na primer mirne demonstracije) v družbenem, kulturnem ali političnem okviru ⁽¹⁾.
24. Možnost obdelave podatkov v drugih izjemnih primerih vzbuja dodatna vprašanja, zlasti zato, ker vključuje tudi „ogrožanje zdravja“. ENVP meni, da je takšna razširitev namena nesorazmerna, zlasti zaradi dejstva, da so po potrebi na voljo alternativni in posebni postopki za obravnavo pomembnih groženj za zdravje za vsak primer posebej. Poleg tega podatki PNR niso najbolj učinkovito sredstvo za identificiranje potnikov: obstajajo tudi zanesljivejši podatki, na primer predhodni podatki o potnikih (API).
25. ENVP navaja tudi, da seznam podatkov PNR, priložen k predlogu, presega sorazmernost s stališča organov za varstvo podatkov v mnenjih delovne skupine iz člena 29 ⁽²⁾. Ta seznam je treba skrajšati. Izbrisati je treba zlasti polje „Splošne opombe“, ki ni upravičeno in lahko vsebuje nepomembne – in lahko tudi občutljive – podatke.

2.3 Občutljivi podatki

26. ENVP pozdravlja izključitev občutljivih podatkov s področja uporabe, kot je navedeno v členu 8 predloga. Vendar pa je iz besedila te določbe še vedno mogoče sklepati, da je mogoče „obdelovati“ občutljive podatke. Določba omogoča, da na prvi stopnji te podatke pošljejo letalske družbe, na drugi stopnji pa jih javni organi izbrisejo. Pošiljanje s strani letalskih družb je obdelovanje. ENVP meni, da bi morale letalske družbe izločiti občutljive podatke pri viru obdelave.

2.4 Varnost podatkov

27. Predlog v členu 9 vključuje celovito določbo o varnosti in celovitosti podatkov, kar je dobrodošlo. ENVP podpira zlasti obveznost poročanja o kršitvah varnosti Uradu avstralskega informacijskega pooblaščenca. V zvezi s prenašanjem podatkov Evropski komisiji bi bila potrebna dodatna pojasnila o postopku, ki ga je treba upoštevati. ENVP poleg tega meni, da so ustrezni prejemniki tovrstnih podatkov tudi organi za varstvo podatkov ter da je treba to izrecno navesti v predlogu.

⁽¹⁾ Tako na primer zaradi preširoke zasnove ne sme biti motena temeljna pravica do svobode zbiranja (člen 12 Listine o temeljnih pravicah).

⁽²⁾ Mnenje z dne 23. junija 2003 o ravni varstva, zagotovljeni v Združenih državah za prenos podatkov o potnikih, WP78.

2.5 Nadzor in izvrševanje sankcij

28. Sistem nadzora, ki vključuje ukrepe za nadzor in odgovornost ter ne dovoljuje diskriminacije glede na državljanstvo ali stalno prebivališče, je dobrodošel. ENVP tudi močno podpira temeljno pravico vsakega posameznika do uveljavljanja pravnih sredstev v upravnih postopkih in učinkovite sodne zaščite. Po njegovem mnenju je vloga Urada avstralskega informacijskega pooblaščenca pomembno jamstvo na področju možnosti uporabe pravnih sredstev in uveljavljanja pravic posameznika, na katerega se podatki nanašajo.

2.6 Avtomatizirane posamezne odločitve

29. Če se člen 15 razlaga na podlagi sklepanja o nasprotnem razlogovanju, se lahko avtomatizirana odločitev, ki nima „negativnega pravnega učinka na potnika ali nanj ne vpliva pomembneje“, lahko sprejme na podlagi avtomatizirane obdelave podatkov. Zaščitni ukrepi se uporabijo samo, če bi odločitev pomembno vplivala na potnika. Po mnenju ENVP je ta omejitev glede na široko področje uporabe avtomatizirane obdelave osebnih podatkov v sistemu PNR sporna. Da bi se izognili prožnemu razlaganju te določbe, predlaga izbris besede „pomembno“ in zagotovitev, da ni dovoljena nikakršna avtomatizirana odločitev, ki bi negativno vplivala na posameznika.

2.7 Hramba podatkov

30. Po mnenju ENVP je obdobje hrambe podatkov, predvideno v členu 16, ena največjih težav v predlogu. Obdobje hrambe pet let in pol, pri čemer se tri leta podatki sploh ne prikrivajo, je očitno nesorazmerno, zlasti če se to obdobje hrambe primerja s prejšnjim sistemom PNR v Avstraliji, po katerem ni bila predvidena hramba podatkov, razen za vsak primer posebej ⁽³⁾. Treba bi bilo obširno pojasniti, zakaj je sedaj predvideno tako dolgo obdobje hrambe, ki v prvem sistemu PNR v Avstraliji ni bilo potrebno.

31. ENVP v skladu s stališčem, ki ga je izrazil v svojem mnenju glede evidence podatkov o potnikih EU, da je potrebno popolno (tj. nepovratno) anonimiziranje vseh podatkov, če ne takoj po analizi, pa vsaj po največ 30 dneh.

⁽³⁾ Glede tega glej pozitivno mnenje delovne skupine iz člena 29: Mnenje 1/2004 z dne 16. januarja 2004 o stopnji zaščite, ki je zagotovljena v Avstraliji za prenos podatkov letalskih družb o potnikih, WP 85. V mnenju se upošteva dejstvo, da „carina uporablja splošno politiko, da se ti podatki ne hranijo. Podatki letalske družbe o 0,05 % do 0,1 % potnikov, ki se posredujejo carini za nadaljnjo obravnavo, se začasno obdržijo, vendar se ne shranijo, dokler mejni organi ne končajo ocene. Po koncu ocenjevanja se podatki o teh potnikih izbrisejo iz računalnika carinskega uradnika PAU in se ne vnesejo v avstralske podatkovne zbirke.“

2.8 Prenosi naprej

32. Jamstva iz členov 18 in 19 so dobrodošla, še posebno, ker predvidevajo seznam prejemnikov podatkov, ki se prenašajo v Avstraliji, prenose za vsak primer posebej in oceno nujnosti prenosa za vsak primer. ENVP pa opozarja, da je to določbo mogoče zaobiti z izjemo iz člena 18(1)(c), ki dovoljuje izmenjavo anonimiziranih podatkov, tudi če to ni za vsak primer posebej. Anonimiziranje pa ne pomeni brisanja elementov, ki omogočajo identifikacijo, za popoln dostop do podatkov, če je to potrebno, temveč samo njihovo prikrivanje, pri čemer še vedno ostaja možnost za popoln dostop. ENVP zaradi tega priporoča, da se ne dovoli nikakršna izjema od načela „za vsak primer posebej“. ENVP predlaga tudi dodaten zaščitni ukrep, in sicer omejitev prenosov na organe, „zadolžene za boj proti terorizmu ali mednarodnemu kriminalu“, ne pa na organe, katerih naloge so „neposredno povezane s preprečevanjem (teh) kaznivih dejanj“.

33. Dobro je, da se za prenose v tretje države uporablja pogoj, da zagotavljajo „enake“ zaščitne ukrepe kot po prvotnem sporazumu. Ker nadaljnji prenosi ne glede na vse pomenijo izgubo nadzora nad obdelavo podatkov in ker ne obstaja mednarodni sporazum, ki bi jamčil, da novi prejemniki te zaščitne ukrepe dejansko uporabljajo, ENVP dodatno predlaga predhodno sodno odobritev takšnih prenosov.

34. V predlogu je predvideno, da mora Avstralska carinska in mejna služba pri prenosu podatkov, ki se nanašajo na osebo s stalnim prebivališčem v državi članici EU, v tretjo državo pristojne organe države članice o tem obvestiti takoj, ko je to mogoče (člen 19(1)(f)). ENVP meni, da je treba vključiti dodatne podrobnosti, ki pojasnjujejo namen takšnega prenosa v državo članico. Če bi takšen prenos podatkov vplival na osebo, na katero se nanašajo podatki, je treba vključiti dodatno obrazložitev in zaščitne ukrepe.

35. Nazadnje, člena 18 in 19 v zvezi s prenosi znotraj Avstralije in v tretje države vsebujeta splošno določbo, v skladu s katero se v ničemer ne preprečuje razkritje podatkov PNR, kadar je to potrebno za namene člena 3(4) ⁽¹⁾, z drugimi besedami, izjemoma, kadar je to potrebno za zaščito življenjskih interesov posameznikov, vključno z ogrožanjem zdravja. ENVP je že izrazil dvom o tveganju, ki ga prinaša široka razlaga te izjeme. Poleg tega ne ve, zakaj se za prenos v izjemnih okoliščinah ne bi uporabljali zaščitni ukrepi iz členov 18 in 19, zlasti v zvezi z omejitvijo namena ali zmanjšanjem podatkov, ter tudi v zvezi z zaščito identitete prejemnikov in stopnjo zaščite, ki se zagotavlja za osebne podatke.

2.9 Prenosi s strani letalskih družb

36. V skladu s členom 21(3) lahko prenosi podatkov PNR organom izjemoma, v primeru posebne grožnje, potekajo več kot petkrat v zvezi z določenim letom. Da bi okrepili pravno varnost, morajo biti pogoji takšnih dodatnih prenosov bolj podrobni in morajo vključevati predvsem dodatno zahtevo v zvezi z neposredno nevarnostjo.

2.10 Pregled sporazuma

37. ENVP meni, da morajo biti pogoji za pregled z več vidikov podrobnejši. Treba je določiti pogostost pregledov po začetnem pregledu. Poleg tega morajo biti organi za varstvo podatkov vključeni v skupino za pregled izrecno, ne pa zgolj pogojno.

38. ENVP predlaga, da se pregled usmeri tudi na oceno nujnosti in sorazmernosti ukrepov z zbiranjem statističnih podatkov številu posameznikov, na katere podatki PNR vplivajo in ki so bili dejansko spoznani za krive na podlagi teh podatkov, ter na dejansko uresničevanje pravic posameznikov, na katere se nanašajo podatki: ocena mora vključevati preverjanje načina, kako se obdelujejo zahtevki posameznika, na katerega se nanašajo podatki, v praksi, zlasti kadar ni bil dovoljen neposreden dostop.

3. SKLEP

39. ENVP pozdravlja zaščitne ukrepe, ki so predvideni v predlogih, zlasti v zvezi s konkretnim izvajanjem sporazuma. Posebno zadovoljivi so vidiki varstva podatkov, nadzora in izvrševanja sankcij. ENVP poudarja, da ima vsak posameznik dostop do avstralskega organa za varstvo podatkov ter do avstralskih sodnih organov. To so bistvena jamstva, ki jih zagotavljata predloga.

40. Po drugi strani pa ENVP vidi veliko prostora za izboljšave, zlasti v zvezi s področjem uporabe sporazuma, opredelitvijo terorizma in vključitvijo nekaj izjemnih namenov ter obdobjem hrambe podatkov PNR. To obdobje hrambe je v primerjavi s prejšnjim sistemom PNR v Avstraliji in tudi s predlogom o evidenci podatkov o potnikih EU nesorazmerno.

⁽¹⁾ In tudi za namene člena 10, kadar se podatki prenašajo v Avstraliji.

41. Treba je ponovno razmisliti o pravni podlagi sporazuma. Na podlagi ustaljene sodne prakse in brez upoštevanja člena 218(6)(a) ENVP meni, da mora sporazum temeljiti – vsaj predvsem – na členu 16 PDEU, ne pa na členu 82(1)(d) in členu 87(2)(a) PDEU. To je popolnoma v skladu z izjavo št. 21 k Lizbonski pogodbi.
42. Te pripombe je treba razumeti v širšem okviru legitimnosti vsakega sistema PNR, ki pomeni sistematično zbiranje podatkov o potnikih za namene ocene tveganja. Predlog ustreza drugim zahtevam okvira za varstvo podatkov, samo če so v njem upoštevane temeljne zahteve nujnosti
- in sorazmernosti v skladu s členoma 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah ter člena 16 PDEU.
43. ENVP zato ugotavlja tudi, da bi bilo treba pri končnih ocenah pred sprejetjem sporazuma posvetiti več pozornosti tem temeljnim zahtevam.

V Bruslju, 15. julija 2011

Peter HUSTINX
Evropski nadzornik za varstvo podatkov
